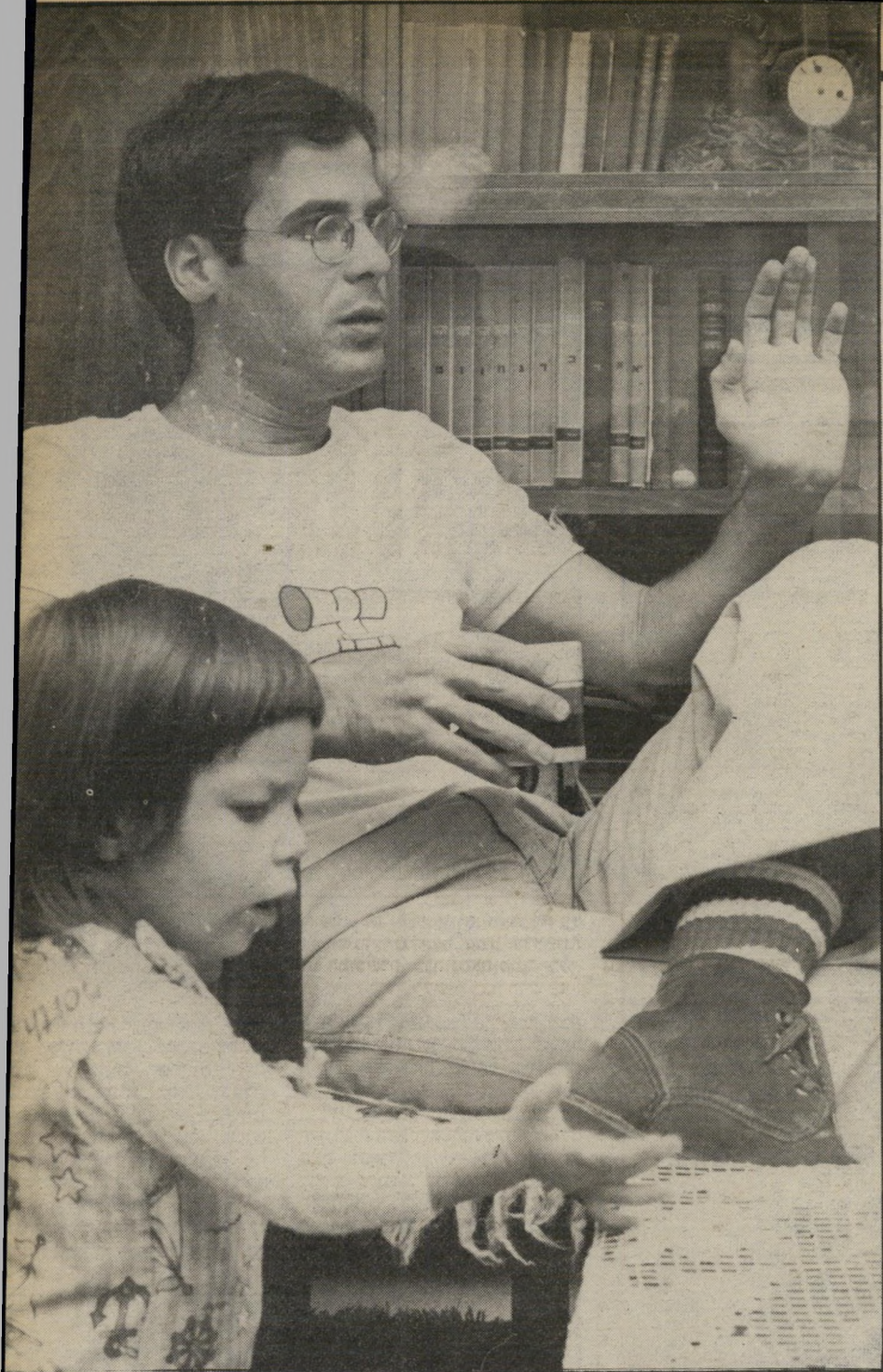

שלי + זוהר
הבת בבוקר

אל, לפחות בגולה. כי הרי כל יהודי שמתבולל הוא פגיעה בקיום הפיסי של העם. באמריקה הם הצה"ל שלנו. אם זה נראה לו כה חשוב להציל נפשות יהודיות באמריקה, מדוע אינו נוסע לשם ועושה זאת בעצמו?

אני גר בארץ כי אני ציוני-מדינה, אני אוהב את הארץ הזאת אהבת-נפש. זה שלפעמים אנחנו נדרים לחיות פה בצורה אידיאלית לא פוגם באהבתי.

הוא מרבה לנסוע לחו"ל, שכן אשתו דיילת באל-על. אבל אחרי שבוע בנייר יורק הוא מרגיש כמו ג'נקי בלי מנת הסמים שלו. הולך לירקן, קונה ירקות ועושה לו סלט קטן, כזה שמזכיר לו את הבית בישראל. כשאני חוזר ארצה ונוסע הביתה לירושלים, אני עובר את שער הגיא. שם האור מתחיל להיות כזה לבן וקשה והאוויר כזה רענן, אני מתרגש כל פעם מחדש ונעשה סנטימנטאלי. אין ארץ כזאת בעולם.

מובן שיש לו הרבה התלבטויות. פה מקובל שמי שלא שייך לקונצנזוס הפוליטי הוא אויב המדינה. אבל, למולנו החברה הישראלית היא לא סכום הפרטים שלה. יש לי הרגשה שכאשר מחברים את כל הדברים מקבלים את דממק. פה איכשהו זה לא ככה. נוצר אורגניזם אחר, בעל ערך.

מאיר אינו מרוצה ממה שקורה עכשיו בארץ. נמאס לו שמטומטמים קובעים את הדברים. המילחמה האחרונה היתה לרעתו, בעיה של אינטליגנציה, לא של אידיאולוגיה. הוא מתחבט בשאלה אם צבא יכול לתפקד כמו שצריך במצבו הנוכחי.

מאיר אינו משרת במילואים ביחידה קרבית, מפני שהוא נכה צה"ל. בעבר היה בסיירת גולני, וכי' 1967 נפצע על נהר הירדן. הוא שכב בבית-חולים במשך כמה חודשים ואפילו קיבל מכונית פטורה ממסים.

בכל זאת קראו לו ללכת, להופיע לפני החיילים, אך מאיר סירב לצאת

כמו שאני מבין את עניין המשיח, עצם כוונתו הוא חורבן המיסר הדתי. כרגע שיבוא המשיח תיכון מלכות אלוהים ויחבר המיסר. הרי רוח אלוהים תיכון בכולנו, אלא שהוא לא יבוא לעולם. המציאו אותו כדי שלא יבוא. ההמצאה של המשיח זה ליצור רצון שלעולם לא יבוא על סיפוקו, וזו גם תועלתו. גם הנוצרים עשו שטות כזה שהביאו לעצמם משיח. אבל כרגע שהבינו שעשו שגיהא, הם התפטרו ממנו. ועכשיו הם מחכים לו שוב.

שלו מתנגד להקמת בתי-כנסת על חשבון הציבור ולמינוי רבנים עלייך וערה ממשלתית. ממתי מודיע גוף ציבורי-חילוני לעם מי הרוצה הרוחני שלו, נתאר לעצמנו שהרב הראשי מחליט החלטה שנוגדת את דעתו של הרבי מלובלין. מי יבט לכיוון הרב הראשי? כל קהילה צריכה למנות לעצמה את הרב שלה ולבנות לעצמה בית-כנסת על חשבון המאמינים שלה. אבל בין זה לבין הקצאת משאבים לשיבות, עוד ארוכה הדרך. אני בעד תמיכה בשיבות, כל עוד תומכים כחוג לספרות אנגלית באוניברסיטה, או כחוג להיסטוריה של סין. הישיבה היא עדיין התרבות היהודית.

האם לא נוצרה בארץ תרבות, ספרות למשל, אמנויות פלסטיות? האם זו אינה תרבות בעיניך?

בטח שזו תרבות, אבל קטנה וצעירה. אני בטוח שתוך מאה השנה הקרובות תיווצר פה תרבות יהודית שיהיה לה מה להגיד והיא תהיה בפירוש חילונית. תמיד היו חרדים וחילונים בעם ישראל, עוד מימי התנ"ך, תמיד יהיו, ויש להם תמיד מה להגיד ממש כמו לחרדים.

★ אינטליגנציה, לא אידיאולוגיה

הוא מתנגד חריף ליחס של ההתנשאות שנוקטים הרתים כלפי הציבור החילוני, בזמן שברברים

שלי + רינה
האשה בשמים

לאלי גבע. עד היום, למעשה, לא החליט אם הוא מצדיק את מעשהו או לא.

★ הלילה על הגורן

כיצד הגיע לכתבת המאמרים בהארץ?

יום אחד הופיע בהארץ מאמר של חוקר-מיקרא על רות המואביה ועל הלילה המפורסם שבילתה עם בועז על הגורן. החוקר כתב שבועז הגיע לשם רק כדי להגיד לרות שהוא לא יכול לגאול אותה מהיבום, ואחר-כך הם הלכו הביתה. המאמר הזה ממש העלה את חמתי. כל הזמן עושים סטריליזציה של התנ"ך. הרי ברור לגמרי שבועז ורות עברו ליל-אהבה סוער על הגורן. אבל איך אפשר להגיד דבר כזה על האמא של הסבתא של דוד המלך? אז החליטו לנקות אותה.

כל העניין הוא שנעמי שלחה את בועז לגורן, כדי שיוכח עד כמה רות היא אשה משגעת. נעמי ידעה שמה שהוא לא הבין דרך הראש הוא בטח יבין דרך הרגליים. ובאמת, אחרי הלילה הזה קם בועז כמו פנתר והודיע לכולם שהוא יגאל את רות. זה מה שנקרא — הכניסה לו מוטיבציה בדרך הנכונה. מובן שבשביל הסקטור הדתי היא הגיורת הראשונה והם מתכחשים ללילה-האהבה שלה.

הלוואי שככה היו עובדים גם עלי. אני לא אומר את זה לגנותה. רות, לפי דעתי, היא האשה הכי

מטרפת של התנ"ך. אני ממש מת עליה. זה שהיא הרביצה זיון על הגורן, זה רק לטובתה. אחרי שכתבתי את הפירוש שלי לעניין, ביקשו ממני לכתוב עוד מאמרים כאלה. כתבתי 35, ועכשיו אני מאגר אותם בספר, שהרבה אנשים חושבים שהוא מקלקל את התנ"ך.

בטח שחלק חושבים ככה. אבל זה לא נכון. אני פשוט יוצא מתוך ההנחה שאת התנ"ך כתבו אנשים, לא מלאכים ושגם אז חיו בנראדם, לא קדושים. זה נכון שאני תמיד יוצא נגד יעדים מנהלים קדומים שמנסים לייפות את התנ"ך, ויש ייפויים כאלה בטונות. הנה עוד דוגמה מעצבנת. כולם חושבים איזו זכות גדולה נפלה בידי שמואל הקטן (הנביא) לגדול קרוב לאלוהים בבית הכהן. לפי דעתי, שמואל הקטן פשוט נזרק לפנימי הכי גרועה שאפשר למצוא לילד, וחיינו אותו האנשים הכי מושחתים שהיו אז, כוהני שילה. את התוצאות רואים אחר-כך באישיותו של שמואל הנביא המבוגר. בקיצור, אהבתי מאוד את ה'התעסקות בכתובה וזה עשה לי טריפ יהודי שגעוני'.

★ "איך אפשר להתאפק?"

אבל אין סיכוי שאחזור "אבתשובה. אני חילוני בעל הכרה. אף אחד עוד לא יודע מי אלוהים, או למה לי לעבור מחנה. בכלל הקשר הזה בין תרי"ג מצוות לבין אלוהים, לא ברור לי.

מאיר מנהל ויכוחים עם אנשים רתיים ולפי שאלותיהם ברור לו ורואים טלוויזיה ביום שישי וקור עיתונים חילוניים. הם בוודאי גם יאילו בשעה טובה. למה בכלל צריך את שעה טובה, הרי כ' אומרים שהמנחה של התוכנית בובה. אומרים לו את מי לראיין, וואילו שאלות לשאלו — הרי זה מתאים למאיר.

הוא מכיר את הדיבורים הא לפעמים הוא בעצמו משמיע אותם אבל רשות-השידור היא מקום-העבו שלו והוא חושב שהפעם הוא יעבור הרבה מעבר להנחייה התוכנית. כמובן, אם לא יתנו לא יעצק. אבל יצחק תוך כדי עבודה ומהצר.

הוא אינו חושש שיצנזרו אותו, הרי שעה טובה אינה תוכנית פוליט או סאטירית.

במשך השנה שחלפה נתן ביורדי על חשבון דרור לכל הנטי הסאטיריות שלו, ומהלחצים האל בתוך הבטן, הוא השתחרר לפי שעה אבל אם יצא לו, למשל, לראיין אי אסטרונאוט שגילה כוכב חדש, ברור שהוא לא יוכל להתאפק מלשאל אותו אם ראה שם, במקרה, את מר בגין. אי אפשר להתאפק?

התוכנית הראשונה שלו תהי בתחילת אוקטובר, תחילת השנה החדש? איך הוא מסכם את השנה הזאת? חושב ששנת תשמ"ג היתה פיילוט מצויין לתשמ"ד?

דניאלה שמי